

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVI.

december 1979

št. 12

Voščilom za srečno in uspešno novo leto se pridružuje tudi Alojz Zaletel, delavec iz TOZD Gozdarstvo Straža. (Foto: J. P.).

Srečno 1980!

Izteka se leto 1979. Obrnili bomo list koledarja in začeli pisati letnico 1980, ki jo bomo pisali vse dotlej, dokler se ne bo začelo deveto desetletje dvajsetega stoletja. Po stari navadi skušamo na prelomu dveh let vedno oceniti prehojeno pot v preteklem letu in si ob tovariš-

kem stisku rok zaželeli kar največ sreče, zdravja in zadovoljstva v novem letu, hkrati pa izraziti tudi številne želje, ki naj bi se nam izpolnile do prihodnje najdaljše noči in letu.

Če ocenjujemo prehojeno pot naše delovne organizacije v preteklem letu, lahko rečemo,

da smo dokaj dobro gospodarili. O tem pričajo rezultati ob periodičnih obračunih, pa tudi bližnji zaključni račun za leto 1979 obeta podobno sliko. Vidne uspehe smo dosegali na področju razvijanja samoupravnih in dohodkovnih odnosov tako med temeljnimi organizacijami v naši delovni organizaciji, kakor tudi v povezavi z drugimi delovnimi organizacijami. Seveda smo še daleč od nalog, ki jih zahtuje zakon o združenem delu. Zato bodo morala biti vsa naša prizadevanja v prihodnjem obdobju usmerjena prvenstveno k doseganju teh nalog, pa čeprav bo včasih potrebno prelomiti z zakoreninjenimi tradicijami, ki zavirajo uvedbo nečesa novega, ne oziraje se na to, če to novo v samoupravnem, organizacijskem in tehnološkem pogledu prinaša določen napredek. Pri tem bodo morale, podobno kot doslej, odigrati odločilno vlogo družbenopolitične organizacije in vsi dejavniki, začeni z vodilnimi delavci do slehernega zaposlenega v naši delovni organizaciji.

Ne glede na vrsto pomanjkljivosti morajo biti za vse nas spodbudni rezultati, ki smo jih dosegli v preteklem letu na področju nagrajevanja po delu in na področju dohodkovne povezave tesalnice v Straži z ostalimi temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije. Razmeroma dobre dohodkovne povezanosti s tovarno celuloze Djuro Salaj v Krškem, z Novo-

(Nadaljevanje na 126. str.)

Trije naši odlikovanci občinske raziskovalne skupnosti

Med 29 odlikovanci novo-meške občinske raziskovalne skupnosti, ki je letos že drugič podelila diplome in nagrade za novatorske dosežke, so tudi trije naši delavci: Anton Hočevar, dipl. gozd. ing., Jernej Piškur, dipl. gozd. ing., in Karel Turk, gozdarski tehnik.

Več o naših zaslužnih delavcih berite v današnji številki DOLENJSKEGA GOZDARJA.

Antun Augustinčič:
MARŠAL TITO

Armada ljudstva, delovnega človeka, revolucije

Ta mesec bo poteklo že 38 let od izjemno pomembnega dogodka iz let NOB: 22. decembra 1941 je bila v vasi Rudo ustanovljena I. proletarska brigada. Tovariš Tito je že avgusta 1941 napovedal, da bodo iz prvih partizanskih odredov nastale močne enote oboroženih sil naše revolucije, ko bodo za to dozorele potrebne razmere. Rojstvo naše armade je zato naš veliki praznik.

JLA, rojena v vojni kot oborožena sila ljudstva, kot oboroženo ljudstvo samo. Brez nje si ne bi priborili svobode, brez nje po zmagi ne bi očuvali dragocennih pridobitev socialne in nacionalne revolucije. Nenehno je ljudstvo med vojno in po njej krepilo njeno borbeno moč in obrambne sposobnosti. Vedno smo se zavedali in zatrjevali, da je trajen in neusahljiv vir njenih moči v njeni neprekinjeni enotnosti z ljudstvom. In danes vemo: JLA je po svojem nastanku, značaju in družbeni praksi armada delavskega razreda in vseh naših delovnih ljudi.

Podružbljanje vseh dejavnosti ljudske obrambe je eno izmed znanih stališč zadnjega kongre-

(Nadaljevanje na 126. str.)

Ive Šubic: KURIR
(linorez, 1975)

ARMADA LJUDSTVA

(Nadaljevanje s 125. str.)

sa ZKJ. Na tem področju smo dosegli velik napredek. O tem ne manjka dokazov v družbeni praksi, kljub temu pa si moramo nenehno prizadevati, da dosežemo na področju obrambne pripravljenosti in usposobljenosti, kot pri utrjevanju varnostnih razmer nove, še večje uspehe.

Uresničiti moramo vsa načela družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe. Le tako bomo izpolnili misel vrhovnega komandanta tovariša Tita, „da mora biti vsa Jugoslavija kakor jež“. Bodici tega ježa je iz leta v leto več in vedno bolj prodira zamisel vse-ljudskega odpora v najširše plasti prebivalcev Jugoslavije. Tega, kar smo si priborili, ne bomo dali nikomur in nikoli iz rok.

Čestitke naši armadi so tudi letos združene s hvaležnostjo tovarišu Titu: v njegovem vsestranskem ustvarjalnem delu imata njegova vojaška misel in praksa izjemno mesto. Kot strateg osvobodilne vojne in revolucije v sodobnem času je maršal Tito zasnoval svoje delo na filozofskih, idejnih in političnih temeljih marksizma ter na vse večji moči delavskega razreda.

Gradil in zmagal je skupaj s svojim ljudstvom in vsemi naprednimi silami v osvobodilnem in revolucionarnem boju ter obrambi naše neodvisnosti.

N. S.

Srečno 1980!

(Nadaljevanje s 125. str.)

lesom v Straži in s SGP Pionir iz Novega mesta morajo služiti kot osnova za nadaljnje razvijanje odnosov na tem področju tudi z drugimi potrošniki lesa. Pri tem ne smemo pozabiti omeniti napredka v razvijanju samoupravnih odnosov z lastniki gozdov. Njihovo sodelovanje v samoupravi na eni in organiziranost naših TOK na drugi strani so pripomogli k izpolnjevanju srednjeročnega plana tako v pogledu blagovne proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov, kakor tudi v pogledu izvajanja predvidenih gozdnogojitvenih del in gradnje ter rekonstrukcije gozdnih prometnic.

V preteklem letu je bil dosežen lep uspeh na področju stranskih dejavnosti, ki se odražajo v predelavi drobnega lesa, pri hortikulturni dejavnosti in izkoriščanju stranskih gozdnih proizvodov. Tesalnica v sklopu TOZD GozdarstvoStraža se je približala magični meji predelave 10.000 m³ tesanih tramov. Z rekonstrukcijo žage v Pogancih in žage v Veliki Loki so dane vse možnosti oskrbe trga z ostrejši, pragi in takimi

„Narodnoosvobodilni boj je nosil s seboj svobodo, enakopravnost in bratstvo vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, to pa je tudi ena največjih pridobitev naše revolucije.

Posebnost naše ljudske revolucije je bila v tem, da je od vsega začetka imela značilnosti osvobodilnega boja proti okupatorjem, hkrati pa tudi značilnosti boja za nove družbene odnose, za pravilno rešitev narodnega vprašanja, za pravičnejši družbeni sistem...“

Predsednik Tito o NOB

NOVO MESTO IMA ŽE 15.000 PREBIVALCEV

Po občinskem registru stalnega prebivalstva in po zakonu o območjih mest je imelo Novo mesto kot največji kraj širše Dolenjske leta 1974 skupno 13.330 prebivalcev. Naslednja leta je mesto zabeležilo takole naraščanje svojih stalnih občanov: 1975 – 13.704, 1976 – 14.211, 1977 – 14.237 in leta 1978 – 14.739. Konec septembra 1979 je imelo Novo mesto že 15.005 prebivalcev.

polizdelki, ki jih potrebuje lesna industrija. Naši hortikulturci so uredili že marsikateri objekt in v večji meri poskrbeli za prodajo tistih stranskih gozdnih proizvodov, ki bi sicer propadli v gozdu. Celotni prihodek od teh stranskih dejavnosti je znašal okrog 4 milijarde S-din, kar je pri sicer omejeni gozdni proizvodnji več kot hvale vredno.

V preteklem letu smo kljub nekaterim težavam pri uvozu opreme uspeli vsaj delno obnoviti prevozni park in spravično mehanizacijo. Zlasti prevozni park bo lahko bolj racionalno izkoriščen, ko bo prišlo do njegove združitve, o čemer ravno sedaj tečejo razprave.

Lahko bi še naštevali, kaj vse smo naredili v letu 1979 in kakšne so bile pri tem pomanjkljivosti, toda naj zadostuje teh nekaj naštetih postavk. Dejstvo je namreč, da se ravno sedaj, ob prelomu dveh let, nahajamo v fazi priprav in sprejemanja novega srednjeročnega plana za obdobje 1981–1985, pri čemer temeljito analiziramo, kako smo uresničevali obveznosti tekočega srednjeročnega planskega obdobja in kakšne so naše možnosti nadaljnjega razvoja. Zavedati se moramo, da bo plan za prihodnjo petletko kvaliteten samo pod pogojem, če bomo pri postavljanju njenih smernic sodelovali prav vsi delavci gozdnega gospodarstva.

Odvč bi bilo na tem mestu poudarjati glavne razvojne usmeritve, kajti le-te so več ali manj že znane, dokončno pa se bodo izoblikovale še v javni razpravi, ki je prav zdaj v teku.

Če omenimo samo potrebo po večjem izkoriščanju drobnih gozdnih sortimentov v zasebnem sektorju in s tem uresničitev v gozdnogospodarskih načrtih predvidenih etatov listavcev, bo to ena izmed zelo zahtevnih nalog. Prav tako ne bo lahko uresničiti zamisli o izgradnji centralnega mehaniziranega skladišča lesa in s tem veliko bolj racionalnega izkoriščanja lesne mase, zlasti iglavcev, za katere je znano, da jih v regiji glede na kapacitete in potrebe lesne industrije zelo primanjkuje. Pri tem bo morala dohodkovna povezanost na načelu živega in minulega dela dobiti tisto prednost, katera ji po zakonu o združenem delu pripada. To povezanost bo, glede na čedalje večje omejevanje izvoza nepredelanega lesa, potrebno razširiti tudi na soudeležbo pri deviznih sredstvih, ki jih lesna industrija in industrija prikolic ustvarjajo z izvozom.

Pri načrtovanju kakršnihkoli razvojnih usmeritev pa ne bomo smeli pozabiti na delavca proizvajalca in nosilca samoupravnega odločanja in razporejanja ustvarjenega dohodka. Njemu bomo morali posvetiti vso skrb in se zavzemati za izboljšanje njegovih delovnih pogojev in življenjskega standarda.

In kaj nam bo prineslo leto 1980? Gospodarstveniki glede na svetovno energetske krizo in na gospodarske pretrese, ki jih doživljajo razvite države, ne napovedujejo nič kaj obetavnega. Pri nas ugotavljamo, da so ključne težave sedanjega trenutka v visoki stopnji inflacije, v nedoseganju ciljev izvoza, v delitvi dohodka in v nizki akumulativnosti gospodarstva. Glede na navedene pomanjkljivosti si bomo morali zastaviti trdne akcijske programe stabilizacije, ki seveda ne bo smela ostati samo mrtva črka na papirju. Uvajanje nove tehnologije dela, dvigovanje storilnosti, poglobljanje in krepitev samoupravnih odnosov na vseh ravneh, dosledno varčevanje pri materialnih izdatkih, delitev osebnih dohodkov na osnovi prispevkov posameznikov, večja delovna disciplina, večja odgovornost, boljši življenjski in delovni pogoji zaposlenih in krepitev socialistične zavesti slehernega delavca, vse to je samo nekaj elementov, če hočemo naše gospodarske tokove stabilizirati in jih spraviti v okvir resolucije o družbenem in gospodarskem razvoju v prihodnjem letu. Če bomo vse to uresničili, potem nas ne sme biti strah pred pesimističnimi napovedmi za prihodnje leto, v katerem bomo praznovali že 35-letnico ustanovitve naše delovne organizacije.

Visoko zavijajmo rokave, krepkeje poprimimo za delo in pogumno uporabimo pri vsakdanjem delu vse tisto, o čemer že dolgo pišemo in govorimo, pa sem prepričan, da se nam v prihodnjem letu ni treba ničesar bati. Potrebno je torej več discipline, spoštovanja sklepov in več organiziranosti.

Ob takem razmišljanju želim v novem letu 1980 vsem delavcem gozdnega gospodarstva Novo mesto in lastnikom gozdov – kooperantom veliko delovnih uspehov in kar največ osebne in družinske sreče, zadovoljstva in zdravja. Srečno 1980!

JOŽE PETRIČ, dipl. ing.

(Čestitkam se pridružuje tudi uredniški odbor Dolenjskega gozdarja).

Dejavnost komunistov TOZD in TOK Črnomelj

OO ZK Gozdarstvo Črnomelj šteje 17 članov. Sproti spremlja delovanje svojih članov, tako v delovni organizaciji kakor tudi izven nje.

V kolektivu posvečamo posebno pozornost periodičnemu obračunu poslovanja TOZD—a, ki posluje na meji rentabilnosti. Precej predlogov smo dali za smotnejše gospodarjenje. Sprejetih je bila vrsta ukrepov, ki so vplivali na znižanje stroškov poslovanja.

V zvezi z dohodkovnimi odnosi med TOZD se je OO ZK vedno zavzemala, da naj bodo ti postavljeni že v planskih pokazateljih, kjer naj bi bili izenačeni pogoji gospodarjenja med TOZD v gozdarstvu.

Stanovanja pridobivamo v skladu z možnostmi, tako za

delavce, ki gradijo na območju TOZD kakor tudi za delavce iz drugih republik. V kratkem bomo preuredili tudi samski dom v Črnomlju, tako bo bolje

KOLIKO NAS JE V SLOVENIJI?

Konec letošnjega septembra je živel v Sloveniji 1,887.366 prebivalcev, od tega v mestih 796.071, nemestnega prebivalstva pa je bilo 1,091.295.

V septembru letos se je v Sloveniji rodilo 2356 živorojenih otrok, umrlo pa je 1297 oseb. Porok je bilo 1262, razvez 192, 227 očetov pa je priznalo očetovstvo. Devet družin je posvojilo otroka, naravni prirast pa je znašal v septembru 1059 oseb.

preskrbljeno za hrano delavcev. Tisti, ki živijo ločeno od svojih družin, pa bodo imeli boljše stanovanje. S tako združitvijo delavcev v enem centru bi izboljšali tudi delovne razmere in občutno znižali stroške.

Člani tudi živo delujejo v krajevnih skupnostih in ostalih družbenopolitičnih organizacijah ter tako s svojim delovanjem prispevajo svoj delež na področju celotne Bele krajine.

Politične razmere v TOZD in TOK so dobre, nesoglasja sproti rešujemo.

S sestajanjem po sindikalnih skupinah smo dosegli precej, saj

tako lažje rešujemo posamezne težave in vprašanja.

Veliko pobud pa tudi kritike je bilo o delovanju delegatskega sistema. Še veliko bomo morali narediti, da bo sistem polneje zaživel.

Čaka nas še veliko dela na vseh področjih, zato moramo biti aktivni vsi, še posebno pa člani ZK.

Vodilo naj nam bo misel velikega misleca in revolucionarja Edvarda Kardelja: „Nič ni tako dobrega, da ne bi bilo lahko še boljše, revolucionarnejše in svobodnejše“.

FRANC JANEŽ

Kako žive i rade radnici iz Bosne

Prvo mogu reči da je kod nas u Bosni, gde žive naše porodice, kraj nerazvijen. Mjesto Melina leži izpod planine zvane Kik na visini od 1.000 m. Snjeg padne u oktobru i leži do maja.

Od poljoprivrednih kultura uspjeva samo zob i krumpir. Industrije nema, a daleko smo od grada. Naša opština se zove Skender Vakuf i skoro je najsiromašnija u Bosni i Hercegovini,

zato smo primoreni, da negdje krenemo za komad kruha.

Došli smo tu i radimo na GG Novo mesto na šumariji Črnomelj i Črmošnjice. Iz našeg sela Melina ima nas oko 40 radnika. Imamo svoje domove gde stanujemo i menze za kuvaricama. U domu gde stanujemo, imamo dobru posteljinu, kupatilo, televizor i radioprijemnike. Na posao svaki dan organiziran je prevoz. Mi Bosanci kao radnici nismo slabi. Ali ima nas svakvih, kao i svugdje. Ima nas koji pijemo, kockamo i slične gluposti pravimo.

Ima i iakvih, koji idu na bolovanje a da nisu bolesni. Pošto ne rade, to košta čitav kolektiv. Došao je da zaradi za ženu i djecu komad kruha da mogu preživeti, a ne da pije i kocka, svoj novac da baca u zrak i da mu se drugi ismijavaju za njegove gluposti. Ima nas dosta takvih, koji to radimo. Zamolio bih sve svoje drugove, da to ne rade, da ne pravimo nikakvih gluposti, jer to košta i nas i naše kolektive.

MIJO BUBNJIĆ
TOZD Gozdarstvo Črnomelj

KAKO SE SELIMO PO SLOVENIJI

Letos septembra se je prijavilo ustreznim občinskim službam v Sloveniji 6249 ljudi, od tega iz drugih republik 1041 in 33 iz tujine. Odjavilo se je 6112 ljudi, od tega v druge republike 604 in 48 v tujino. Selitveni prirast je znašal potemtakem v septembru za našo republiko 422 ljudi.

* „Naš sistem splošne ljudske obrambe popolnoma *
* ustreza svobodnjaškim tradicijom naših narodov in njihovi *
* vim zgodovinski interesom. Ta sistem je popolnoma v *
* skladu z našimi družbenoekonomskimi odnosi, z bistvom *
* naše samoupravne socialistične skupnosti. Torej ne gre *
* samo za to, da je mogoče tako doseči največjo obrambno *
* sposobnost, ampak tudi za to, da celotni sistem nujno *
* izvira iz samoupravljanja in pomeni njegov integralni *
* del.“ *
* TITO o splošni ljudski obrambi *
* *****

Leta 1960 so naši gozdarji — sekači še podirali drevje takole kot vidite na sliki pri podiranju bukve v revirju Brezova reber leta 1960 Longar Cirila in njegovega sodelavca. Že naslednje leto je GG Novo mesto kupilo 4 motorne žage Stihl Contra (teža okrog 15 kg). Do leta 1964 smo mehanizirali že celoten posek lesa z motornimi žagami Stihl Contra in Partner. Danes dela v sečnji v okviru družbenega sektorja GG 260 motornih žag, predvsem lažjih od 10 kg. (Foto in tekst ing. Jože Kure).

Več dejanj in manj papirjev!

„Zveza komunistov se mora še naprej ukvarjati z ekonomskimi vprašanji, vendar je najpomembnejše, da stališča, ki jih sprejme, tudi uresniči. Potrebujemo več akcije, več dejanj in manj papirjev.“

Tako je med drugim poudaril predsednik Tito v nedavnem pogovoru z delegacijo Bosne in Hercegovine. Hkrati smo v dnevnem tisku, televiziji in radiu dobili sklepe predsedstva centralnega komiteja ZKJ o uresničevanju gospodarske in socialne politike v tem letu in smernicah za leto 1980. Nova politična opozorila in spodbude za hitrejšo in pametno načrtovanje vseh naših trenutnih in bodočih potreb in možnosti so prišla v pravem času — kot vedno v vseh kritičnih trenutkih našega burnega povojnega razvoja. Pred sleherno celico naše družbe, od osnovnih organizacij in vodstev družbenopolitičnih organizacij do vseh enot združenega dela, delegatskih skupščin in vseh izvršnih ter upravnih organov, je trenutno najpomembnejše delo:

sestaviti čisto določene, na svoje razmere in stanje ukrojene akcijske programe svojega dela, da bi uresničili politiko gospodarske stabilizacije in sprejeli sistemske rešitve v družbeni praksi.

Po domače razumemo te naloge tako, da je treba povsod zagotoviti več reda, delovne in družbene discipline, spoštovanja dogovorjenih sklepov, zmanjšati skupno porabo in se odpovedati vsem tistim investicijam, ki lahko počakajo, hkrati pa dati vso prednost višji materialni proizvodnji, izvozu in uresničevanju vseh prednosti samoupravnega družbenega sistema.

Povsod, to pomeni tudi v naši delovni organizaciji. Nihče se ne more izmakniti politični odgovornosti za uresničitev vsega tistega, za kar smo se v socialistični samoupravni družbi dogovorili. To, kar smo sklenili, je treba tudi izpeljati. Zdaj brez velikih in slovesnih besed. Samo dejanja, konkretne akcije in otipljivi uspehi štejejo.

„Spoštovanje sklepov in do-

Brez sodnikov ni tekmovanja. Med publiko in njimi je vedno opazna pregrada. Pa vendar se najde čas za prijeten pomenek. (Foto: J. Falkner).

govorov je nuja. Tisti, ki jih kršijo, morajo občutiti posledice. Proti njim moramo uporabiti tudi sankcije, vstevši zamenjavo. To velja odkrito povedati...". Tako odločno zahteva tovariš Tito.

Stabilizacijski program naše delovne organizacije je eden izmed tisočih, ki peljejo k potrebnim rešitvam že v letu 1980. Zanj smo odgovorni vsi, najbolj pa komunisti.

N. S.

„SLEHERNA TOVARNA, SLEHERNO NASELJE...“

„Jugoslovanska ljudska armada je udarni del naših oboroženih sil. Teritorialna obramba je njihov najbolj množični del, njene enote pa so organizirane, oborožene, izurjene in pripravljene za akcijo na vsem območju države... To je oblika najbolj množičnega angažiranja širokih množic v boju in odporu.“

Zakaj točke organiziranega odpora morajo biti sleherna tovarna, sleherno naselje, vsak del našega ozemlja...“

(TITO v referatu na desetem kongresu ZKJ)

Delegatski odnosi v delovni organizaciji

(Nadaljevanje)

Preden pa začnem razčlenjevati zapleteno sestavo delegatskega sistema pri GG Novo mesto, moram povedati, da vsi člani TOZD „Gradnja“ in TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj tvorijo delegacijo. Ta možnost jim je dana po zakonu, ki določa, da je v samoupravnih organizacijah, kjer je do 30 delavcev možno, da so vsi delavci člani delegacije.

Začel bom pri delovni skupnosti skupnih služb. Delovna skupnost ima delegacijo za zbor združenega dela, ki je sestavljena iz 5 članov.

Razen te pa ima še splošno delegacijo za delegiranje v vse SIS; sestavljena je iz 10 članov. Ti delegati so voljeni in predstavljajo DSSS na konferenci delegacij posameznih SIS.

TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto ima delegacijo za zbor

združenega dela (9 članov) ter naslednje združene delegacije:

— združeno delegacijo za SIS stan. gospodarstvo, invalid. pokoj. zavarovanje in zaposlovanje (7 članov);

— združeno delegacijo za izobraževanje, raziskovanje, kulturo in telesno kulturo (9 članov);

— združeno delegacijo za zdravstvo, otroško varstvo in socialno skrbstvo.

TOZD „Gozdarstvo“ Straža ima delegacijo za zbor združenega dela (5 članov) ter naslednje združene delegacije:

— združeno delegacijo za SIS stan. gospodarstvo, pokoj. in invalidsko zavarovanje in zaposlovanje (7 članov);

— združeno delegacijo za izobraževanje, raziskovanje, kulturo in telesno kulturo (7 članov);

— združeno delegacijo za zdravstvo, otroško varstvo in

socialno skrbstvo (7 članov).

TOZD „Gozdarstvo“ Podtun ima delegacijo za zbor združenega dela (9 članov) ter naslednje združene delegacije:

— združena delegacija za SIS stan. gospodarstvo, pokoj. in invalidsko zavarovanje in zaposlovanje (11 članov);

— združeno delegacijo za izobraževanje, raziskovanje, kulturo in telesno kulturo (11 članov);

— združeno delegacijo za zdravstvo, otroško varstvo in socialno skrbstvo (11 članov).

TOZD „Gozdarstvo“ Črnomšnice ima delegacijo za zbor združenega dela (5 članov) ter naslednje združene delegacije:

— združeno delegacijo za SIS soc. skrbstvo, zdravstvo, stan. gospodarstvo, zaposlovanje, invalid. pokoj. zavarovanje (7 članov), ter

— združeno delegacijo za SIS izobraževanje, kulturo, telesno

kulturo ter raziskovanje (7 članov).

TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj ima delegacijo za zbor združenega dela (5 članov) ter naslednji združeni delegaciji:

— združeno delegacijo za SIS socialno skrbstvo, zdravstvo, stan. gospodarstvo, zaposlovanje, invalid. pokojninsko zavarovanje (7 članov), ter

— združeno delegacijo za SIS izobraževanje, telesno kulturo, kulturo in raziskovanje (7 članov).

TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto ima delegacijo za zbor združenega dela (7 članov) ter splošno delegacijo za delegiranje v skupščino vseh SIS.

TOK „Gozdarstvo“ Trebnje pa ima delegacijo za zbor združenega dela (7 članov) ter naslednje združene delegacije:

— združeno delegacijo za SIS za izobraževanje, otroško varstvo, raziskovalno dejavnost,

V dobri pol uri so naložili na kamion in prikolico 30 prn bukovine. Na sliki so od leve proti desni: Jože Gnidovec iz Sel pri Ajdovcu, Alojz Zaletel iz Vel. Lipovca, Marjan Gnidovec iz Sel pri Ajdovcu, Franc Gorišek, Rudi Murn, Janez Gorišek, vsi iz Velikega Lipovca, in voznik kamiona Martin Darovec, ki je ob 11. uri dopoldne že drugič odpeljal bukovino v tovarno celuloze Krško. (Foto: J. P.)

Povsod: več za gozdne ceste in poti

Z zborov lastnikov gozdov – TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto

Kot običajno, smo tudi letos ob tridesetletju na področju TOK Gozdarstvo Novo mesto organizirali na terenu 15 zborov kmetov – lastnikov gozdov. Ob pregledu uspeha gospodarjenja za 9 mesecev je bila letos še

zlasti pomembna javna razprava o predlogu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev članov in delavcev v TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto ter o predlogu sprememb

in dopolnitev statuta TOK. Kot je znano, je potrebno v letošnjem letu vse naše samoupravne akte uskladiti z zakonom o združevanju kmetov – lastnikov gozdov v TOK. Oba akta bomo delavci in člani TOK sprejemali z referendumom.

Svet lastnikov gozdov bo referendum razpisal 5. 12. 1979,

speljali pa ga bomo 20. 12. 1979 na TOK za delavce, na terenu pa za člane, kmete-lastnike gozdov.

Na vseh zborih smo se pogovarjali tudi o spremembah zakona o gozdovih, o planu za leto 1980 ter o kreditno hranilni službi za kmete. Večina lastnikov gozdov je bila enotnega mnenja, naj bi HKS dokončno samoupravno organizirali pri kmetijskih zadrukah, denar za les pa naj bi lastnik lahko dvignil tudi na pošti ali banki.

Najbolj živahna razprava je povsod bila o popravilih in o izgradnji gozdnih cest in poti. V ta namen naj bi v bodoče namenili več denarja ob sodelovanju celotnega gozdnega gospodarstva in SIS za gozdarstvo.

Gradnja gozdnih cest je zlasti pomembna za zasebne gozdove, zato smo gozdarji v sodelovanju s krajanji in krajevnimi skupnostmi dolžni zastaviti vse sile, da v okviru možnosti in potreb stanje postopoma izboljšamo.

Zborov se je udeležilo 270 kmetov–lastnikov gozdov. Veliko zanimanje za gozdarska vprašanja na področju zasebnega sektorja so pokazali lastniki gozdov v gospodarski enoti Krka na zboru v Zagradcu in Hrastovem dolu. Najslabša udeležba pa je bila to pot v Dolenjskih Toplicah in v Vavti vasi. Prihodnji zbori bodo spomlad.

RADOVAN LAPANJE, dipl. ing.

kulturo in telesno kulturo; – združeno delegacijo za SIS za zdravstvo, soc. skrbstvo, samoupr. stan. skupnost, zaposlovanje, invalid. pokojninsko zavarovanje.

Iz vseh teh delegacij (splošnih, združenih) se voljeni delegati udeležujejo sej konference delegacij, iz katerih se volijo delegati v skupščine posameznih SIS.

Poleg teh splošnih in združenih delegacij imamo tudi posebne delegacije za skupščine določenih posameznih SIS. Tako za skupščino SIS za izobraževanje gozdarjev, SIS za gozdarstvo, skupnost za PTT promet, vodno skupnost, za odnose s tujino, za železniški promet in še nekatere druge.

V SIS za izobraževanje delegirajo TOZD, TOK in DSSS delegate iz splošne oz. združene delegacije, za skupščino SIS za gozdarstvo pa delavski sveti TOZD, TOK oz. DSSS delegirajo delegati neposredno. V ostale SIS delegirajo delavski sveti delegate v delegaciji konferenco delegacij večjih DO, iz

katere gre nato delegat v skupščino SIS.

Na ravni delovne organizacije imamo tudi delegata, ki gre direktno v skupščino SISEOT (samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino). Ta delegat bi moral pred vsako sejo skupščine spoznati stališča in mnenje vseh TOZD, TOK in DSSS, ki bi jih nato lahko posredoval in zastopal na sami skupščini ter nato tudi sklepe skupščine posredoval bazi, to je TO GG. Ugotavljamo pa, da to ni tako.

Kljub temu, da je bila že dvakrat sklicana delegacija na ravni DO, ki jo sestavljajo po en delegat iz vsake TO gozdnega gospodarstva, je naš delegat odšel na sejo skupščine brez izdelanega stališča zato, ker se delegati TOZD, TOK in DSSS, ki so jih imenovali delavski sveti TO, sestanka delegacije niso udeležili. V bodoče do tega ne bo smelo več prihajati, saj nas ekonomska situacija prisiljuje, da se aktivno vključimo tudi v zunanji ekonomski sistem, kate-

rega temelj so tudi devizna razmerja.

Na kratko bi se dotaknil še nekaterih problemov, s katerimi se srečujejo pri svojem delu delegati in delegacije. To so:

– nezadovoljivo obveščanje – delegati namreč poudarjajo, da mora biti gradivo za seje zborov napisano kratko, jednato in razumljivo;

– premajhno sodelovanje med delegacijami;

– delegacije na svoja delegatska vprašanja ne dobijo vedno zadovoljivih odgovorov, njihovi predlogi niso upoštevani;

– delegacije se ne sestajajo vedno, niso sklepčne, delovni ljudje, ki volijo te delegacije, pa niso obveščeni o njihovem delu;

– če pa se sestanejo, so delegacije veliko preveč zaprte vase in nimajo povezave s samoupravnimi organi in z družbenopolitičnimi organizacijami.

To so pomanjkljivosti, na katere delegati največkrat opozarjajo. Reševanja teh problemov se moramo lotiti resno ter na podlagi analize stanja

predvideti določene izboljšave.

Tudi pri nas se delegatski sistem namreč ni uveljavil tako, kot bi lahko pričakovali. Pri tem pa se ne moremo strinjati s tistimi, ki so mnenja, da sam sistem ne ustreza, pač pa biti malo bolj samokritični in se raje bolj posvetiti delu in dolžnosti, ki nanj nalagajo, tudi izpolniti! Vedeti moramo, da je od 681 zaposlenih okrog 400 delavcev neposredno vključeno v delegatski sistem. Če bi vsi izpolnjevali svoje naloge vsaj minimalno, bi bili uspehi dosti večji. Potrebno je, da poleg svojih težav začnemo reševati tudi težave, ki zadevajo širšo družbo. Na ta način bomo lažje in hitreje reševali tudi naše lastne težave.

Tudi sindikat bo pri tem moral prevzeti veliko nalogo. Ne sme biti le činitelj usposabljanja v izobraževanju delegatov, pač pa mora delegatom pri njihovem delu pomagati, jih spodbujati, jim svetovati in jim pomagati v reševanju vprašanj, na katera naletijo.

JOŽE KOVAČIČ

Tvegana odločitev

Bilo je pred leti v bolnišnici. Tiste zadnje dni starega leta, ko se bolnikov polasti nemir in se postelje kmalu prično prazniti. Novih pacientov ni, kot da bi naenkrat odnehale vse bolezni in tegobe, stari pa so skoraj vsi prepričani, da bodo za praznike že doma.

Ležali smo v posteljah in prebirali časopise, ki nam jih je prinesla prijazna strežnica iz kioska onkraj ceste. Skozi veliko okno so prodirali poslednji jesenski sončni žark in v vetru gibajoče se veje dreves so risale na steno bolniške sobe nenavadne podobe. V sobi je bil prijeten mir. Le vsakokrat, ko so po hodniku mimo vrat peljali koga na slikanje, se je slišalo zoprno cviljenje vozička. Še dobre pol ure in glavna vizita bo...

Mlad fant pa se ni mogel poglabiti v svoje čtivo. Nenadoma je odložil časopis, vstal, si ogrnil plašč in pričel živčno hoditi po sobi. Vsi smo dobro vedeli, kaj ga teži:

danes bo moral povedati zdravnikom, če pristane na operacijo, ki so mu jo bili predlagali. Dosedaj je stalno odlašal z odgovorom. Ni verjel, da je tako hudo bolan in za silvestrovo bi bil rad doma.

„Pogum, fant, pogum!“ se je tedaj oglasil sivolasi možak šestdesetih let, nekdanj gozdni delavec, katerega smo vsi pri prihodu našli že v sobi. „Zdravniki ti želijo najboljše, zaupaj

jim! Ni se težko odločiti za nekaj, kar mora biti. Vse huje je, če napraviš prostovoljno nepotreben korak, zaradi katerega lahko izgubiš še življenje. Ravno pred tako odločitvijo sem bil sam nekoč med vojno”...

Za trenutek je obmolnil, kot da bi se v mislih že povrnil nazaj na tisti dogodek.

„Povejte, stric, povejte!“ ga je takoj začel nagovarjati s postelje pri vratih najmlajši med nami. Po lepi dolejniški navadi ga je kot vse starejše može klical kar za strica.

Vsi ostali smo takoj kot na povelje odložili časopise in v pričakovanju prisluhnili. Obetala se je najbrž zanimiva zgodba. Vedeli smo, da je bil „stric“ med vojno v koncentracijskem taborišču in da je prestal mnogo hudega. O tem nam je pripovedoval že prejšnje dni.

Ni se dal dolgo prositi. S tihim glasom je pričel pripovedovati:

„Bilo je zadnje leto vojne. Zima je počasi jemala slovo, s pomladjo pa se je bližal tudi konec večletnega ubijanja in gorja. To smo sklepali po srebrnih kovinskih ptičih, ki so v čedalje večjih jatah neovirano preletavali nebo in odlagali svoj smrtonosni tovor nad bližnjimi mesti.

„Mora biti konec, mora,” smo si govorili. Podeseterile so se nam šibke moči in v srcih je zaplamtel ogenj upanja. Še

malo je treba vzdržati in preživeli bomo. Nič koliko apelov smo prestali, neštetim nevarnostim ušli. Samo še malo... in videl bom zopet svojo družino in domače hoste. Nacistična zver pa ni v ničemer popustila, kot da bodo vladali večno.

Nekega dne so me skupaj s še enim Poljakom, ime mu je bilo Stanislav, določili za delo izven taborišča. To je bilo običajno zelo nevarno. Mnogi se niso nikoli več vrnili nazaj. Da bi očuvali kakšno skrivnost, so jih po opravi kar tam pokončali. Upreti pa se nisem mogel, saj bi me ubili na mestu.

Potrta sva s sotrpino zlezla pod platneno streho tovarnjaka in pričela se je vožnja v negotovost.

Ko se je vozilo ustavilo, smo bili na dvorišču lepe vile. Stavba je bila na samem, ob robu gozda. Dvorišče je obdajal visok zid. Ob žici, napeljani znotraj njega, je tekal na verigo pripet pes. Hiša je bila najbrž last kakšnega nacističnega veljaka ali pa esesovca iz taborišča. Iz betonske greznice je teklo in hudo je zaudarjalo po fekalijah. Najina naloga je bila izprazniti in očistiti jamo. Delo je bilo umazano, toda v taborišču smo bili navajeni še na vse kaj hujšega.

Nadzoroval naju je iz varne razdalje esesovec, ki je prispel z nama. Njegovo stražarjenje pa je bilo prav gotovo odveč. Nemogoče je bilo, da bi oslABLJENA

kot sva bila, tako hitro preskočila zid, ne da bi naju pes popadel. Tega so, kot je kazalo, imeli prav posebej navajenega na progaste obleke. Saj je zarenčal, če sva se mu le malo približala.

Opoldan so vojaka poklicali v hišo in skozi okno, obrnjeno na najino stran dvorišča, sva videla, kako je sedel za mizo. Nama so dali kar redko brozgo iz taborišča, ki so jo prinesli s seboj. V hiši so jo le malo pogreli.

Sedela sva zunaj na mrazu in srebrala tekočino...

Pes na dvorišču je zacvilil in dvignila sva glavi. Na pragu se je pojavila mlajša ženska z velikim krožnikom v rokah. Bila je svetlolasa in čednega obraza. Morda pa se je to meni samo zdelo. Dolgo že nisem videl urejene ženske v civilnem oblačilu. Pozornost pa nisva posvetila njej, ampak krožniku. Na njem so bili kosi suhega mesa in velika kost, toda bolj slabo obrana. Šla je prek dvorišča proti psu in postavila posodo na tla. Ne da bi naju pogledala je brez besed odšla v hišo.

Cviljenje in naprezanje psa na verigi pa je spet vzbudilo najino pozornost. Pes ni mogel doseči krožnika! S Stanislavom sva se spogledala in v trenutku naju je prešinilo eno samo vprašanje. Zakaj? Se je to pripetilo slučajno ali pa morda namemo, da bi vsebino dobila midva? Mogoče se jim smiliva? Ali pa se hočejo na ta način oddolžiti za delo, ki ga opravljava. Ne, ne, to ne more biti res! Najbrž naju skrivaj opazujejo. Uživali bi radi ob pogledu, kako daleč se poniža človek. Potem pa bi naju obdolžili, da sva psu nadčloveka ukradla hrano. Kakšna je kazen za že mnogo manjše „prekrške“ sva vedela: smrt.

Gledal sem sotrpina in v njegovih globokih, lačnih očeh sem bral isto vprašanje: naj vzameva ali ne? Kako z užitkom bi pojedla meso!

„Prekajeno svinjsko meso, že pet let ga nisem jedel,” je s suhim glasom zašepetal Stanislav.

„Tudi jaz že dolgo ne”. In spomnil sem se na tiste praznične dni pred vojno.

Želja po hrani pa je bila prevelika.

„Tja grem, preveč sem lačen,” sem spregovoril čez čas. „Ne, ne, preizkušajo naju, pa bova tako tik pred rešitvijo po nepotrebem končala.” Zadnje besede pa že ni povedal preveč odločno, zato sem še enkrat ponovil:

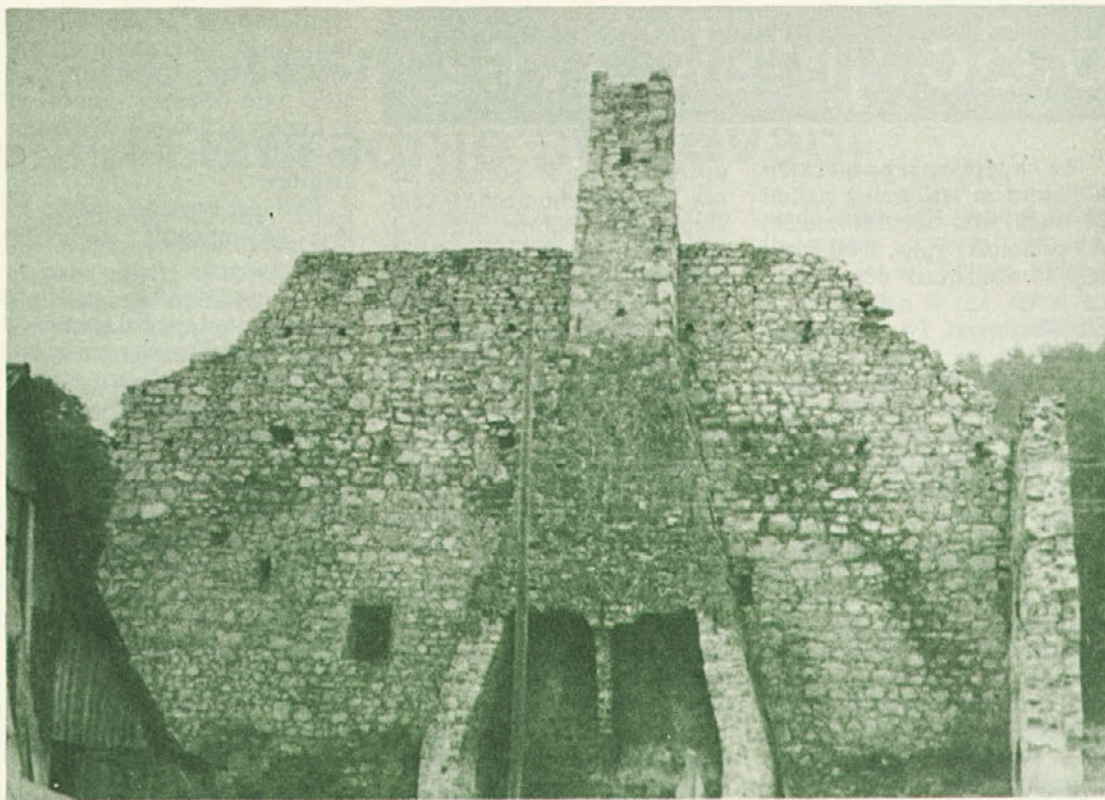
„Grem”!

Brez besed mi je pokimal z glavo.

Stroj — tesalnica. Prebiranje oblega lesa s hidravličnim nakladalnikom Riko RN-3. (Foto Jože Kure).

(Nadaljevanje na 131. str.)

Ostanki Auerspergove železarne na Dvoru, ki je obratovala 100 let (1796–1896). Spadala je med večje železame v času avstro-ogrske vladavine. Zaposlovala je od začetka po 200, pozneje pa skupno z rudarji, drvarji, oglarji, livarji in vozniki za oglje in rudo tudi do 450 ljudi. Za taljenje železove rude in železa so uporabljali bukovo oglje, katerega so kuhali po gozdovih nekdanjega revirja Sv. Peter. Cilj gospodarjenja v teh gozdovih je bil takrat v glavnem proizvodnja drv za kuhanje oglja, saj so jih letno porabili od začetka 17.000, pozneje pa tudi do 34.000 prn. (Foto in tekst: ing. Jože Kure).

Na črnomoški obali dobro uspeva obalni mamutovec (*Sequoia sempervirens*), zato izločajo manjše sestoje (vsaj 0,5 ha) z matičnimi drevesi za zbiranje dobrega semena. V tamkajšnjih razmerah doseže mamutovec v 22 letih višino 18 m, poprečni premer 35 cm in temeljnico 24 m²/ha.

Nagrajenci občinske raziskovalne skupnosti

Anton Hočevar, dipl. gozd. ing., Jernej Piškur, dipl. gozd. ing., in Karel Turk, gozd. tehnik, so prejeli letošnje diplome in nagrade za dolgoletno strokovno delo in inovacijske dosežke.

(Nadaljevanje s 130. str.)

Ozirajoč se proti oknu sem krenil proti krožniku. Najin čuvar v hiši mi je zaenkrat še kazal hrbet. Pes je zarenčal, da me je kar streslo. Za trenutek sem se srečal z njegovimi hudobnimi očmi. Hitro sem se sklonil, pobral meso, kost na krožniku pa porinil proti psu. Ta se je k sreči zadovoljil z njo in obmolčal. Tisti trenutek pa sem zaslišal Poljakov opozorilni klic. Pogledal sem proti oknu. Stražar v kuhinji je ravnokar vstal in mi izginil iz vida. Zakaj se je le dvignil? Najbrž je videl kaj sem storil! Kar odrevenel sem od strahu. Morda pa je le konec počitka, me je prešinila rešilna misel. Sicer bo pa čez trenutek vse jasno!

Prisedel sem k tovarišu in napeto sva gledala proti vratom... Toda nikogar ni bilo na spregled. Medtem bi sicer lahko meso spet vrget psu nazaj, vendar mi to še na misel ni prišlo. Če me je stražar videl, prekrška

ni bilo moč popraviti. Kar z umazanimi rokami sva si razdelila meso in ga goltala v velikih grizljajih. Zaradi živčne napetosti se mi je zdelo popolnoma brez okusa.

Ta hip se je esesovec pojavil med vrati in nama zaklical naj nadaljujema z delom.

Nič se ni zgodilo. Neverjetno.

Srečno sva se zvečer vrnila v taborišče. Seveda, če se vrnitev v uničevalno taborišče lahko imenuje sreča.

Še danes, po toliko letih, mi je ta dogodek živo pred očmi. Večkrat se spomnim nanj, toda nisem si še na jasnem. Preveč hudega sem še potem prestal, da bi verjel v usmiljenje. Najbrž sva do tistega priboljška prišla slučajno" — je končal svojo pripoved.

Dolgo smo molčali. Tudi neodločni mladenič se je umiril in kakor da je razumel, kaj mu je s to pripovedjo sivolasi mož hotel povedati.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. ing.

zdv. Še posebne zasluge pa imata tovariša Jernej Piškur in Karel Turk:

— pri vzorni negi mladja in gošč ter redčenju bukovih sestojev,

— pri vzdrževanju poizkusnih in kontrolnih ploskev za proučevanja stopnje intenzitete redčenja,

— pri ugotavljanju vpliva redčenja na vrednostni prirastek bukovih sestojev,

— za ugotavljanje škode, ki jo povzročajo stroji za spravilo lesa,

— za opazovanje vzrokov sušenja jelke

in še posebej za praktično izobraževanje gozdnih delavcev na delovnem mestu za vsa gozdarska dela in predvsem za zelo zahtevna gozdno-negovalna dela.

Najlepše spričevalo in najtrdnješi dokazi o prizadevnem strokovnem delu tovarišev Piškurja in Turka pa so prav gotovo številni skrbno negovani sestoji na področju revirjev Brezova reber in Soteska.

Tovariša Antona Hočevarja je predlagala občinska raziskovalna skupnost z naslednjo utemeljitvijo:

avtor je priznan in zavzet gozdarski strokovnjak, ki mu pripada v imenu občinske raziskovalne skupnosti posebno priznanje za njegovo izredno zavzetost in navdušenje pri reševanju perečih zadev varstva našega okolja, zlasti pa varstva prelepih dolenjskih gozdov iz njihove favne. Avtor tudi aktivno sodeluje pri racionalnem prostorskem planiranju, pri čemer je posebna skrb ohraniti naše gozdove in kmetijsko-obdelovalne površine.

Vsem nagrajencem čestitam tudi v imenu uredniškega odbora!

ENOMESEČNI PREJEMKI VSEH SLOVENCEV

Zanimivo je vedeti, koliko znašajo n. pr. skupni denarni prejemki vseh Slovencev v enem mesecu. Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko so znašali skupni denarni prejemki prebivalstva v naši republiki letos junija 23,820 milijonov dinarjev, skupni denarni izdatki pa 18,931 milijonov dinarjev.

Skupni denarni prejemki so bili tako za 11 % višji kot v maju 1979 oz. za 39 % višji kot junija 1978. V teku enega leta, od junija 1978 do junija 1979, so bili skupni denarni prejemki prebivalstva v Sloveniji višji za 38 %, za enak odstotek pa so se dvignili tudi skupni denarni izdatki.

S poti po Sovjetski zvezi

Komaj se dobro dvignemo od tal, že jadramo nad našo sosedo Madžarsko. Po dobri uri nas ponese letalo sovjetske družbe Aeroflot iz Zagreba v Kijev. V letalski zgradbi opravimo vstopne formalnosti in že nadaljujemo let v sovjetsko prestolnico Moskvo. Vse skupaj je polet trajal nekaj več kot tri ure.

Naša 33-članska sindikalna delegacija je bila gost zveznega in ukrajinskega sindikata lesarjev in gozdarjev. Sprejeli so nas najvišji predstavniki tega sindikata. Sprejem je bil zelo prijateljski. Sovjetski tovariši so nam povedali svoje izkušnje, prikazali velikanski napredek, ki so ga dosegli na področju gospodarstva in splošnega družbenega standarda. Pokazali so nam tehnologijo dela v gozdarstvu, sečnjo, spravilo, prevoz lesa, centralno skladišče in tovarno za predelavo lesnih odpadkov. Ogleдали smo si tudi inštitut, v katerem načrtujejo pahištvene elemente. Obiskali smo razstavo „Ukrajinsko gospodarstvo“ ter zgodovinske znamenitosti Moskve in Kijeva. Vseh sedem dni, kolikor smo jih preživeli v Sovjetski zvezi, smo se resnično dobro počutili. Dobili smo vtis, da Rusi cenijo in spoštujejo Jugoslovane. Imajo nas za velike prijatelje. Ves čas sta nas spremljala dva funkcionarja zveznega sindikata in dva prevajalca.

V tem kratkem poročilu s poti po Sovjetski zvezi ne bom našteval podatkov in jih primerjal z našimi, ker je Sovjetska zveza desetkrat večja po številu prebivalcev, še več po površini, gozdovih itd. Vsaka primerjava bi bila le približna. Rad pa bi opisal, kolikor sem si pač zapomnil, vtise, ki sem jih zaznal in doživel v tej veliki deželi.

POPRAVEK IN DOPOLNILO

V prejšnji številki Dolenjskega gozdarja je pod fotografijo Zlaganje kope za kuhanje oglja na Brezovi rebri pomotoma izpadel popoln podpis, ki se glasi: Napadli lesni material ob redčenju iz mlajših bukovih sestojev se je včasih najbolje ovrednotil s kuhanjem v oglje. Iz lesne mase zapoznelega prvega redčenja v odd. 17a revir Brezova reber sta ga v letu 1960 kuhala Pirc Stane—starejši (danes tehnik) in Rustja Andrej (že umrlj). (Foto in tekst ing. Jože Kure).

Že na sprejemih pa tudi kjerkoli smo se srečevali z našimi gostitelji, smo občutili velikanski psihološki vpliv. Naši gostitelji so nam hoteli dopovedati, da je vse, kar je najboljšega, v Sovjetski zvezi. To pričajo tudi parole, ki so vidne skoraj na vsaki zgradbi v Moskvi, Kijevu, Kalininu in povsod tam, kjer smo se vozili. Človeku se nehote vsiljuje misel, da je le v prvi deželi socializma življenje vredno človeka. V tem smislu delujeta tudi radio in televizija. Ruski človek verjetno malo ve, kaj se dogaja okrog po svetu, razen seveda tistega, kar je v prid Sovjetske zveze in njenih zaveznikov. Na vsakem koraku smo poslušali poveljevanje sovjetske družbe. Celo v velikem kijevskem cirkusu, kjer ustvarjajo veliki sovjetski artisti in umetniki, so gledalcem med posameznimi prizori predvajali citate iz Leninovih del pa dele govorov predsednika Brežnjeva in drugih. Predsednica ukrajinskih sindikatov nas je ljubeznivo povabila, da naj si ogle damo film o življenju in delu tov. Brežnjeva. Seveda filma nismo videli, ker ni bilo časa pa tudi sicer smo v diskusiji sami med seboj ugotovili, da je bil v Rusiji samo en Lenin kot je pri nas samo en Tito. S tem seveda ne podcenjujemo velikih zaslug, ki jih imajo drugi, med temi tudi tov. Brežnjev.

Sovjetska zveza je bila predolgo pod nenehnim zunanjim

pritisikom. To se pozna še danes. Njihova tehnologija je večinoma plod njihove ustvarjalnosti. Šele zadnja leta se več ali manj pojavljajo njihovi proizvodi na mednarodnem tržišču. To je tudi vzrok, da pahištvena industrija po lepoti in kvaliteti zaostaja za našimi proizvodi. O tem, kaj bodo novega napravili, ne odloča masa potrošnikov, temveč razne komisije, ki odločajo, ali naj proizvod gre v proizvodnjo ali pa ne. Vse se odvija po planu, ki je postavljen od vlade. Delovni ljudje so ga dolžni spoštovati in uresničiti. Najboljšim delavcem dajejo priznanja. Mnogo je herojev dela, udarnikov in drugih odlikovancev.

Delo v gozdu je popolnoma mehanizirano. V gozdu imajo organizirane brigade. Delavci uporabljajo motorne žage. Sicer pa opravljajo sečnjo tudi strojno, kajti ta del sovjetske pokrajine je ena sama ravnina. Ugotovili smo, da imajo ljudje kruha dovolj, dela jim ne manjka. Urejen imajo družbeni standard, vendar med ljudmi ni take sproščenosti, kakršna je pri nas.

V Moskvi in Kijevu smo videli, kako rastejo med drevesi nova stanovanja, velikanski bloki, v katere se bo vselilo tudi po več tisoč ljudi. Tudi tam se ljudje selijo iz vasi v mesta, oziroma v industrijska središča. Ko smo se peljali proti Kalininu, smo opazili ob cesti

zapuščeno vas. Ljudje se selijo tudi zaradi odmaknjenosti od večjih središč. Vasi so med seboj zelo oddaljene in prehod iz kraja v kraj skoraj nemogoč, še zlasti, ker je malo prevoznih sredstev.

Tisti del Sovjetske zveze, ki smo ga prevozili, pokrivata gozd in polje. Polja so prostrana, pridelajo ogromno žita in drugih pridelkov kljub nizkemu hektarskemu donosu. „Potrudili se bodo dvigniti hektarski donos in preseči najbolj razvite dežele sveta“. Tako so nam povedali na razstavi „Ukrajinsko gospodarstvo“ v Kijevu. Še bi lahko pripovedoval o vtisih, pa naj bo tokrat dovolj. Ko človek takole razmišlja in ureja vtise z obiska v Sovjetski zvezi, se nehote vsili tista lepa stara misel: lepo je po svetu, še lepše pa je doma! Verjemite mi, da to še posebno velja za nas Jugoslovane.

FRANC MARKOVIČ

„Ne živimo zunaj prostora in časa, marveč v surovi realnosti današnjega sveta... Pripravljeni moramo biti, da vsakogar odvrnemo od agresije, pripravljeni moramo pričakati vojno, če bo do nje prišlo. Zato ima naš sistem splošne ljudske obrambe dvojno vlogo: odvratanje od agresije in bojevanje splošne ljudske obrambne vojne, če nam bo vsiljena...“

(TITO v poročilu na desetem kongresu ZKJ)

Na žagi v Pogancih so lani razžagali 5932 m³ lesa iz družbenih in zasebnih gozdov. Če bi ne bila žaga v okvari septembra in oktobra, bi bil uspeh še večji. Nekdanja gozdna delavca Miha Žagar (levo) in Tone Turk (desno) sta postala že izkušena lesarja.

Kako uresničujemo srednjeročni načrt izgradnje stanovanj

Stanovanje je ena, izmed najbolj pomembnih življenjskih potreb. Temu primerno so potekali tudi dogovori med delavci gozdnega gospodarstva, ko so sprejemali srednjeročni načrt izgradnje stanovanj za obdobje 1976–1980. Takrat so se dogovorili o dveh pomembnih vprašanjih. Odločili so se za združevanje sredstev v delovni organizaciji ter za enakopravno reševanje financiranja družbenih stanovanj in kreditiranja zasebne gradnje.

V letih 1976 do leta 1980 so delavci planirali naslednje vire za financiranje stanovanjske gradnje:

- delež od 6% prispevka od bruto OD 14,220.000 din
- posojila bank 4,000.000 din
- posojila stanov. skupnosti 3,800.000 din
- vrnjena posojila 1,200.000 din
- ostali viri (poslovni skladi za

grad. doma v Črmošnjicah in Podturnu)

7,340.000 din

skupaj: 30,560.000 din

Za stanovanjsko izgradnjo so torej delavci namenili čez 30 milijonov din, kar zneso na posameznega delavca 9.000 din na leto ali v petih letih več kot 45.000 din.

Zbrana sredstva so oziroma bodo porabljena:

	plan	Realizacija do 1979	predvid. 1980	skupaj din
za nakup družb. stanovanj	5,900.000	3,710.000	3,000.000	6,710.000
za posojila delavcem	11,180.000	7,775.000	3,000.000	10,775.000
za gradnjo doma Črmošnjice	13,000.000	7,000.000	—	7,000.000
vrnjene anuitete	480.000	300.000	80.000	380.000
Skupaj:	30,560.000	18,785.000	6,800.000	24,865.000

Zaradi opustitve gradnje delavskega doma v Podturnu bodo predvidenih 5,000.000 din

TOZD uporabile za druge investicije.

Poglejmo še, kako je gozd-

no gospodarstvo uresničilo nakup oziroma pridobivanje stanovanj.

vrsta stanovanja	plan	realiz. do 1979	solidar. stan.	izpraz. del. družb. stanov.	skupaj
enosobno stanovanje	15	4	2	6	12
dvosobno stanovanje	6	5	1	2	8
trosobno stanovanje	22	9	3	8	20

Razen primanjkljaja dveh stanovanj iz sedanjega srednjeročnega obdobja so med tem časom nastopile še nove potrebe po stanovanjih. V nasled-

njem srednjeročnem obdobju bo po sedanjih predvidevanjih potrebovalo stanovanje še 17 delavcev. Prepričani smo, da bomo potrebna stanovanja pri-

dobili, saj bodo delavci tako kot doslej solidarno združevali denar v te namene.

F. M.

Izobraževanje delavcev

14. novembra se je pričel tečaj za delo v sečnji, ki se ga udeležuje 11 tečajnikov; štirje so iz TOZD Novo mesto, dva iz TOZD Straža, dva iz TOZD Podturn, eden iz TOZD Črmošnjice in dva iz TOK Trebnje. Starost udeležencev tečaja se giblje med 17 in 23 let, eden pa ima 26 let.

Temeljni del tečaja v izvedbi inštruktorja iz gozdarskega šolskega centra Postojna in vodje službe za varstvo pri delu delovne organizacije bo trajal 14 dni, nato pa bodo tečajniki opravljali praktična dela pod nadzorstvom inštruktorja delovne organizacije še okrog 15 dni. S tem bosta tečaj in uvajanje v praktično delo trajala skupaj okrog 30 dni.

Dodatno, smotrno organizirano uvajanje v praktično delo takoj po tečaju bo nedvomno prispevalo k utrditvi pridobljenega znanja tečajnikov.

V bodoče bo treba takšno, organizirano uvajanje tečajnikov v praktično delo še podaljšati, saj je od uspešnosti strokovnega izobraževanja in od varnostne vzgoje bistveno odvisno varno in učinkovito delo delavcev pri bodočem samostojnem delu.

BOGO ŠPILETIČ, var. ing.

– Gozdno gospodarstvo predlaga izgradnjo kombiniranega poslovno stanovanjskega bloka na vrtu poslovne stavbe GG. V kleti bi bila mehanična delavnica in skladišča, v pritličju poslovni prostor TOZD gradnje in trgovine, v prvem nadstropju pa dva do tri stanovanja. Zavod za družbeno planiranje smo prosili za soglasje.

– V septembru je bil na pobudo SIS za gozdarstvo sestanek predstavnikov Novolesa, IMV, Pionirja, GG ter gozdarške zbornice. Na sestanku so se pogovarjali o razdelitvi jelove hlodovine. Dogovorili so se, da naj bo zbornica mesta za usklajevanje planov in programov delovnih organizacij, kamor sodi tudi uskladitev interesov do izkoriščanja lesne mase, ki je na razpolago na tem področju. Dogovorili so se tudi, da naj delovne organizacije izvažajo le končne izdelke.

Drva postajajo ob pomanjkanju drugih virov energije vse pomembnejša surovina. Pa vendar jih je za kurjavo kar škoda, ko jih vendar tako nujno potrebuje celulozna industrija. (Foto: J. P.)

Bil sem v Karlovcu

Srečanje samoupravljalcev. Karlovec je bil gostitelj 7. srečanja samoupravljalcev od 15. do 17. novembra 1979. Tega srečanja sem se udeležil tudi jaz, kot član novomeske delegacije.

V četrtek, 15. novembra, smo se ob 13. uri podali na pot z novomeske avtobusne postaje. Pot nas je vodila preko Metlike, Čmornja ter Vinice. Spotoma so se nam pridružili delegati teh krajev, da nas je bilo skupaj 40. Vso pot nas je spremljal delež. Posebno huda ploha je bila okoli 15. ure, ko se je naš avtobus v Karlovcu ustavil pred veliko zgradbo z napisom: „Hotel Korana“. K sreči ima hotel nadstrešek, da smo lahko izstopili iz avtobusa. Ob 16.30 je bila prva plenarna seja. V kongresni dvorani hotela se je naš zbralo 315 delegatov in gostov s 7 zletnih področij: Karlovca, Gospiča, Siska, Prijedora, Bihača, Banje Luke in Novega mesta. Sejo je odprla predsednica OSS Karlovec Jasna Šurbat. Po pozdravnem govoru nam je opisala zgodovino mesta Karlovec ter pomen našega srečanja.

Prva tema zasedanja je nosila naslov: „Mesto in vloga sindikata v razvoju delegatskega siste-

ma“. Referat je prebral predsednik RSS Hrvaške Miro Mečava. Govoril je o osnovnem namenu delegatskega sistema, o skrbi sindikata za delovnega človeka, o načinu dela sindikata ter o informiranju delavcev v delovnih organizacijah. Seja je trajala do 18.45. Po seji smo se odpeljali v 2 km oddaljen Zorin dom, kjer je bil kulturno zabavni program. Program je bil odličen, da bi ga šel človek peš gledat iz Novega mesta v Karlovec. Potem smo se vrnili v hotel na večerjo. Da pa ne bi šli s polnim želodcem spat, so poskrbeli muzikanti. Začel se je ples, ki je trajal pozno v noč.

Drugi dan smo se po zajtrku odpravili na obisk v delovne organizacije. Razdelili smo se v 6 skupin po okoli 40 delegatov iz vseh zletnih področij. S skupino, v kateri sem bil jaz, smo šli na ogled v lesno industrijo DIK. Tu smo se sestali z delavci, ogledali njihove proizvodne prostore in se seznanili s proizvodnjo. Pomenili smo se o problemih, ki jih pri delu srečujejo. O prehojeni poti in načrtih podjetja v prihodnje nam je govoril direktor. Z obiskom smo bili vsi zadovoljni, saj smo zvedeli marsikaj. S tem smo dopoldanski program končali.

Planirali smo kombi IMV, naročili TAM 2001 S, dobili pa TAM 60 A6. K sreči je vse dobro izpadlo, saj se je izkazalo, da je novi 18-sedežni minibus zelo ekonomično vozilo. Ostali tehnični podatki: moč 60 KS, 3330 cm³, diesel motor. Poleg nove pridobitve TOZD „Gozdarstvo“ Podturn stoji njegov voznik Jože Avguštin. (Besedilo in foto: ing. Slavko Klančičar).

Druga plenarna seja se je pričela ob 16.30 uri. Na njen smo analizirali dopoldanski del programa in se pogovorili o rezultatih dopoldanskih obiskov v delovnih organizacijah. V drugi točki dnevnega reda seja smo določili gostitelja 8. srečanja v letu 1980. To bo Gospič. Na koncu seja smo poslali tovarišu Titu pozdravno pismo. Zvečer smo se odpeljali v mestni kino. Zavrteli so nam film z naslovom „Signal nad mestom“. Film prikazuje, kako so karlovški partizani reševali ranjenega sekretarja MK ZK, Marijana Čaviča-Grgo iz fašističnih krempljev.

Sledila je večerja, po večerji pa je bilo tovariško srečanje. Bilo je veselja! Zvrstili so se plesi od valčkov, polke do kozarčkega kola, ki smo ga plesali vsi delegati. Rajanje in prepevanje je trajalo do jutranjih ur.

Nastopil je tretji in zadnji dan našega bivanja v Karlovcu. Za ta dan je bil na sporedu obisk Petrove gore. V tem legendarnem gozdu smo si ogledali centralno partizansko bolnišnico. Poslušali smo zgodovino tega objekta in pripoved o narodnoosvobodilni borbi tega kraja, ki je podoben naši Bazi 20 in bolnišnici v Jelendou. Vsem padlim in umrlim na tem področju smo se oddolžili z enominutnim molkom in s položitvijo venca pred spomenik na pokopališču. Nato smo se vrnili v Karlovec, kjer smo imeli skupno kosilo. Kosila so se udeležili ugledni člani mesta Karlovec ter SR Hrvatske. Tudi

po kosilu smo se zbrali v kolo. Prišel je čas, da se razidemo.

Slovo je bilo težko. Čeprav se prej še nikoli nismo videli, smo po dveh dneh postali že prijatelji, ki si želimo, da bi se zopet srečali.

Naš avtobus je odpeljal iz Karlovca ob 17. uri. Razpoloženje je bilo vse drugačno kot pred dvema dnevoma. Vsi smo prepevali, se šalili, nekateri bi pa še radi plesali, a na žalost ni bilo prostora. Med delegati Dolenjci smo imeli tudi harmonikaša Mitjo, ki je nazaj grede pridno raztegoval meh.

Ko sem premišljal, ali naj grem v Karlovec ali ne, mi je naša Milena dejala: „Ivan, pojdi v Karlovec, ne bo ti žal!“ Danes vem, kako prav je imela. Nikoli mi ne bo žal in še bi šel!

IVAN TURK
TOZD Gozdarstvo Podturn

Sklepi in stališča sindikalne konference

Na seji 28. novembra 1979 je sindikalna konferenca sprejela naslednje sklepe in stališča:

1. strokovne in splošna služba naj pripravijo poročila za občne zборе sindikalnih organizacij do 15. 12. 1979, občni zbori pa naj bodo izvedeni do 31. januarja 1980.

2. Smo pred sprejemanjem srednjeročnega načrta za obdobje 1981–85. S tem srednjeročnim načrtom bomo dosegli večji dohodek DO in s tem tudi izboljšali svoj in družbeni standard.

3. Konferenca v celoti podpira združitev avtoparka v tem smislu, da postane le-ta posebna delovna enota, priključena TOZD Gradnje,

ker je iz podane študije razvidno, da bomo z novo organizacijo prevozov povečali dohodek delovne organizacije in odpravili tudi zastoje pri odpremi lesa. O tem naj na svojih sestankih razpravljajo tudi IO OOS in delavski sveti.

4. Konferenca predlaga občinskemu sindikalnemu svetu, da delovni organizaciji odobri potrebno število bonov za prehrano naših delavcev. Prav tako podpira vse družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji, ki se zavzemajo za čimvečje vključevanje mladih ljudi v usmerjeno izobraževanje in vključevanje v delovno organizacijo.

TONE KRUH

Varno delo tudi pozimi!

Delno smo že okusili, v glavnem pa je še pred nami zimsko obdobje, ki predstavlja za gozdarsko dejavnost še posebno težko obremenitev. Dela pozimi so nevarnejša za poškodbe in zdravje delavcev, zato je potrebno pri organizaciji dela in pri samem delu uveljavljati še dodatne varnostne ukrepe kot n. pr.:

— za dela delavcev v gozdu je treba izbirati ugodnejša delovišča (ravna ali položnejša, čim manj skalovita, brez jam, kjer ni razmetano staro vejevje, bližje cest, kjer so ugodnejše snežne in vremenske razmere ipd.).

— Po potrebi mora strokovna komisija TOZD (vodja TOZD, pomočnik, pooblaščen oseba za varstvo pri delu, revirni vodja ipd.) na kraju samem preverjati zimske razmere in določati, kje so za delo zadovoljive razmere oz. kje je treba delo začasno opustiti.

VESELE S POTOVANJA

NOGOMETNE STAVE

Kot na vseh strokovnih ekskurzijah našega DIT je tudi na nedavni po Bosni zadnje sedeže v avtobusu zasedla „mafija“. Dajali so ton razpoloženju med vožnjo: kadar so zapeli oni, smo pritegnili še ostali. Marsikateri dobra misel je prišla iz tistega konca, le steklenica nobena.

Prvega dne je bila zvečer nogometna tekma med Jugoslavijo in Španijo. Hitro so kar v avtobusu organizirali stave. Džeset članov je menda brez prigovora vplačalo znesek, le nekemu novopečenemu nekaj ni šlo v račun. Drznil se je celo vprašati, kakšni so pogoji in kaj bo dobil, če ugame izid. Glavnemu organizatorju je taka predrznost kar sapo zaprta. Potem pa je dal take salomonski odgovor: „Kupili bomo pijačo in po tekmi pili vsi skupaj. Eni na veselje in drugi na žalost“.

TO PA NE!

Peljali smo se mimo velikega gradbišča neke tovarne sredi ravnega polja. „Fantje, novi IMV!“ je nekdo opozoril. „To pa prav gotovo ne,“ ga je takoj pobil drugi. „Ne vidim nikjer nobenega prav velikega hriba, katerega bi bilo potrebno predstaviti!“

— Organizacija prve pomoči v primeru poškodb pri delu je zahtevnejša, čemur morajo organizatorji dela v TOZD posvetiti še posebno pozornost (sanitetni pripomočki, možnosti učinkovitega nudenja prve pomoči glede na številčnost delavcev na nekem delovišču, možnost hitrega prevoza poškodovanca do zdravstvene ustanove, obveščanje o nezdodah s poškodbami ipd.).

— Pravočasna oskrba vozil TOZD z zimsko opremo. Hitrost vožnje je treba prilagajati zimskim razmeram.

— Pravočasno je treba poskrbeti za učinkovito pluzenje gozdnih cest, ki pridejo v poštev za promet pozimi in za posipavanje cest ob poledicah.

— Za delo v snegu je treba preskrbeti in po potrebi uporabljati lopate (krajko nasajene, tip štilarice!).

— Delavci morajo biti opremljeni za delo v zimskem času (telovniki, zimske hlače, zimske rokavice, čepice za uporabo pod čelado).

— Pozimi je nevarnost poklicnih obolenj delavcev, ki delajo z motornimi žagami, neprimerno večja predvsem zaradi vibracijskih obolenj. Zato je treba dosledno upoštevati predvidene varstvene ukrepe

Vaja „Nič nas ne sme presenetiti“ je za nami, toda pripravljati na to, da nas res ne bo nikoli nič presenetilo, se moramo še naprej. Ena izmed najpomembnejših je ob izrednih dogodkih skrb za prehrano prebivalstva. Ob potresu, poplavah, ob nevarnosti vojne in ob vojni neizbežno nastanejo težave pri oskrbi z jedili. Da bi te težave lažje prebrodili, je delovna organizacija HP Koliška pripravila paket rezervne hrane „Danes in jutri 84“, s katerim je možno prehraniti sedem dni 4-člansko družino s tremi obroki na dan.

Paket vsebuje 45 izdelkov prehranske industrije Jugoslavije in zadovoljuje vse fiziološke potrebe. Dnevni obrok ima kalorično vrednost 1900 kalorij. Priložena so

Paket rezervne hrane

tudi navodila za pripravo jedi. Jedi, ki jih vsebuje zavoj, so uporabne najmanj eno leto, nekatere tudi dlje.

Zelo vabljiva je cena, saj 25 kg živil stane 1050 din, kar je 20 odstotkov ceneje, kot bi za enaka živila plačali v maloprodaji.

V dogovoru s Zvezo sindikatov in SZDL bo omogočeno brezobrestno odplačevanje v štirih obrokih. Če bo zanimanje med delavci večje, bodo zbirale kupce OO sindikatov v delovnih organizacijah.

S paketom torej varneje in ceneje!

(zjutraj najprej ogrevanje z drugimi deli; uporaba suhih in toplih rokavic; pogostejše prekinjanje dela z motorno žago z drugimi deli; ogrevanje in razgibavanje rok ob ognju, uživanje toplih malic, čajev ipd.).

S tem smo zabeležili le nekaj splošnih opozoril na potrebna ukrepanja in ravnanja pozimi. Prav gotovo pa prihaja pri vsakdanjem delu v zimskem času tudi do drugih nevarnosti, ki lahko ogrožajo vamo in zdravo delo ljudi in terjajo pravočasno

preventivno varnostno ukrepanje organizatorjev dela.

BOGO ŠPILETIČ, var. ing.

500.000 ton komunalnih odpadkov na leto

Strokovnjaki sodijo, da znaša skupna količina komunalnih odpadkov v Sloveniji na leto okoli pol milijona ton. Industrijskih odpadkov pa je v Sloveniji na leto približno 4,5 milijona ton.

Marjan Gnidovec je bil v skupini delavcev, ki je novembra in decembra redčila 27 ha bukovega letvenjaka in drogovnjaka v odd. 9 ob Kalanski cesti na Brezovi rebri. (Foto: J. P.).

Še en Stražan! Tudi Martin Žibert iz Globodola pri redčenju v 9. oddelku Brezove rebri. (Foto: J. P.)

Neznani vozniki s Podstenic odkriti

V septembrski številki „Dolenjskega gozdarja“ smo objavili posnetek skupine voznikov na Podstenicah s prošnjo, da bi starejši bralci pomagali odkriti, kdo so bili ti ljudje, kdaj je bil posnetek narejen in druge podrobnosti.

Naj takoj povem, da smo avtorja fotografije našli kar doma. Javil se je namreč revimi vodja Božo Miklič in povedal, da je voznike fotografiral kmalu po tem, ko je prišel z Gorjancev v Podturn, enkrat leta 1952 (torej je slika nekaj mlajša kot smo mislili). Kako je posnetek uspel, pa je videl šele sedaj. Med mnogimi fotografijami za „foto kroniko“, ki mi jih je pred leti dal, je bil tudi film, katerega smo dali šele

sedaj razviti. Povedal je še neko podrobnost v zvezi z delom teh voznikov. Za konje so pripeli le prvi konec voza in nanj dvignili hlode. Tako so naredili mnogo več kot po starem.

Kmalu po objavi je sedaj že upokojeni vodja drevesnice Alojz Puhan prepoznal drugega stoječega v vrsti,

gledano od desne proti levi. To je nekdanji manipulant pri voznikih, sedaj že vrsto let upokojen, tov. Anton Fink-Katinc iz Podhoste.

Pred dnevi sem ga spotoma obiskal. Spominja se le to, da so bili vozniki iz Ilirske Bistrice in da se je njihov vodja pisal Birtič.

SLAVKO KLANČIČAR

Če kradeš vrednost, ki jo ustvarja drugi...

„Samoupravna družba je organizirana skupnost ljudi, ki svobodno izmenjujejo delo, upošteva pri tem ne le svoj lastni interes, temveč tudi interes drugega in drugih v celoti, na vseh področjih svojega in družbenega življenja: na delovnem mestu, doma, na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, socialne zaščite, v športnem društvu – skratka povsod, v vseh naših republikah in pokrajinah. Živimo v federativni socialistični republiki Jugoslaviji, v kateri enakopravno vsi, resnično vsi, prevzemamo vse pravice, pa tudi odgovornost za naše skupno življenje, delo in razvoj.

Mislím, da je eden izmed prvih dejavnikov te odgovornosti – naš odnos do dela.

Proizvodnost dela je še vedno, če jo primerjamo z razvitimi deželami, na nizki ravni. Taka ni le zaradi nerazvite tehnologije in organizacije dela, temveč, rekel bi, zaradi pogosto nemoralnega odnosa do delovnih dolžnosti. Nemoralnega zato, ker s takšnim odnosom pravzaprav živí na račun drugih, kradeš vrednost, ki jo ustvarja drugi. Vse več je izostankov z dela – v poprečju je to na dan skoraj 10 odstotkov od skupnega števila zaposlenih. Disciplína na delovnem mestu je pogosto vprašljiva in tako ni čudno, da se marsikatera delovna organizacija znajde v težavnih pogojih poslovanja, pa tudi v izgubi. Pri tem seveda ne gre le za proizvodne delovne organizacije, temveč tudi za organizacije s področja uprave, interesnih skupnosti in druge. . .“

STANE DOLANC (24. novembra 1979 ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov TRIMA v Trebnjem)

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenik, ing. Tone Šepec, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjigotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Svetovna proizvodnja motornih žag

V svetu se proizvede na leto (brez SSSR) 5,5 milijona motornih žag. Od tega:

3,5 milijona motornih žag z eksplozijskimi motorji,
2 milijona elektro – motornih žag.

Motorne žage v svetu proizvajajo okrog 50 tovarn, od tega jih je v Evropi 12.

Največji svetovni proizvajalci motornih žag, le-ti proizvedejo 60 odst. žag, so:

Meculloch (mekuloh) ZDA
Homelite (homlait) ZDA
Stihl (štil) ZR Nemčija

Vse tri tovarne proizvajajo največ „Hoby“ žag (89 %) in le 2 % za poklicno delo v gozdarstvu.

S proizvodnjo gozdarskih žag za naš poklic se bavijo le švedske tovarne: Husqvarna, Jonsereds in Partner.

Med tem ko je vodilo proizvodnje pri prvih treh (Meculloch, Homelite, Stihl) pred vsem ekonomski in manj ergonomski moment (prijemnost žage za poklicna gozdarska dela), pa je pri drugih treh (Husqvarna, Jonsereds, Partner in delno Stihl) vodilo poleg ekonomskega tudi ergonomski moment.

Svetovna proizvodnja žagalnih delov

Tovarna Oregon je največji proizvajalec verig za motorne žage, saj proizvajajo 80 % vse svetovne proizvodnje verig. Njena letna proizvodnja znaša:

15 milijonov m verig (tekočih metrov verig)

12 milijonov mečev – letev

12 milijonov zobčenicov

V proizvodnji mečev in vreten pa ne vodi Oregon, saj daje le 40 % svetovne proizvodnje.

Poleg Oregona proizvajajo verige, letve in zobčnike še proizvajalci: Stihl, Sandvik, Vinsor in drugi.

Varnost dela

Varnost dela pri sečnji in izdelavi gozdnih lesnih sortimentov je v veliki meri odvisna kakor od tehnike dela tako tudi od vzdrževanja motorke oziroma njenih žagalnih delov – predvsem verige.

Že dalj časa opažamo, da sekači slabo vzdržujejo motorke in zlasti verige. Zato bomo v januarju prihodnjega leta po TOZD in TOK organizirali kratke enodnevne dopolnilno-izobraževalne tečaje o vzdrževanju motorne žage.

JOŽE KURE, dipl. ing.

Srečno
1980!

